

Kulturnämnden

Datum:
2021-11-23

Diarienummer:
KTN-2021-00816

Handläggare:
Therese von Ahn

Internkontrollplan 2022

och analys enligt reglemente 2021

För kulturnämnden

Ett redovisande och aktiverande dokument som kulturnämnden fattade beslut om

den 16 december 2021

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt,
- den finansiella rapporteringen och information om verksamheten är tillförlitlig,
- verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, policyer och riktlinjer.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån viktiga risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Efterlevnad av riktlinje och analys av funktionalitet

Arbetet med verksamhetsplan och internkontrollplan

Arbetet inleds varje år med att kulturförvaltningen arbetar fram en verksamhetsnära omvärldsanalys med utgångspunkt i de globala och regionala trenderna i den kommunövergripande omvärlds- och trendanalysen. Resultatet av förvaltningens omvärldsanalys delges kulturnämndens arbetsutskott och blir ett underlag till det kommungemensamma arbetet med kommande års omvärldsanalys.

I nästa steg görs avdelningsvisa riskanalyser och sedan en förvaltningsövergripande riskanalys som sammanställs i ett riskregister. Nämndens arbetsutskott genomför sedan en egen riskanalys med utgångspunkt i de samlade riskerna som förvaltningen har identifierat. Arbetsutskottets involvering i riskanalysarbetet gör att analyserna får ett bredare perspektiv och hjälper förvaltningen att prioritera vilka risker som är viktigast att arbeta vidare med.

De viktigaste identifierade frågorna i förvaltningens omvärldsanalys och riskanalys tas sedan om hand antingen i nämndens internkontrollplan eller verksamhetsplan. De risker som är av verksamhetsnära karaktär tas om hand på andra sätt inom respektive avdelning på förvaltningen.

När kommunstyrelsen fattar beslut om en ny kommunövergripande handlingsplan där kulturnämnden har ett utpekat ansvar för att genomföra en åtgärd förs det in i nämndens verksamhetsplan i samband med att nämnden fattar beslut om kommande års verksamhetsplan.

Grunduppdrag

Kulturnämnden beslutar om grunduppdrag för nämndens verksamhet enligt reglementet. Grunduppdraget beskriver hur arbetet ska bedrivas, kärnuppgifter och vilka målgrupper som nämnden

prioriterar. Styrdokumenten är viktiga för förvaltningen då kultur- och fritidssektorn, med några få undantag, inte är lagstyrda verksamhetsområden. Hur nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom grunduppdraget är inarbetat i nämndens verksamhetsplan.

Kulturnämnden är den nämnd i kommunen som delar ut högst belopp ekonomiska stöd till externa aktörer. Nämnden har många olika stipendier och stöd som riktar sig till olika målgrupper. Alla nämndens stöd har riktlinjer som nämnden har antagit. Nya riktlinjer för nämndens stöd/bidrag kommer att beslutas på nämnden i november 2021 för bidragsgivning inför 2023 och framåt. De nya riktlinjerna förhåller sig till de nya kommungemensamma styrdokumenterna för samverkan och bidrag till föreningar och kultaktörer som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har antagit. Det finns angivet i dessa hur stöden ska följas upp.

Vid beredning av stöden är alltid flera handläggare involverade och bedömningen av alla stöd sker, efter enskild beredning av ärendet, gemensamt för att säkerställa en effektiv handläggning och undvika risken för godtycklighet. Beslut fattas av kulturnämnden. Nämnden har delegerat beslutanderätten av vissa stöd till kulturförvaltningen. Beslut som fattas på delegation återrapporteras till nämnden.

Uppföljning av verksamheten

Uppföljning av verksamhetsplanen redovisas till kommunstyrelsen vid delårsbokslut per april och augusti samt vid årsbokslutet. En mer omfattande uppföljning av ekonomiskt utfall och prognos redovisas också. Uppföljning av internkontrollplanen redovisas till nämnden i samband med delårsbokslutet per april samt i slutet av verksamhetsåret. Uppföljning av verksamheternas grunduppdrag sker genom del- och helårsuppföljningen av nämndens verksamhetsplan. I helårsuppföljningen görs även en separat analys av nämndens måluppfyllelse, utveckling över tid och framtida utmaningar som redovisas till kommunstyrelsen.

Alla avdelningschefer har regelbundna avstämningar med förvaltningsdirektören för att följa utvecklingen inom olika områden för att fånga upp eventuella avvikelser under året. Direktören stämmer i sin tur löpande av med ordförande och nämnd. Direktören har även återkommande ledningsgruppsmöten med alla avdelningschefer samlade.

Biträdande förvaltningsdirektör deltar i en utvecklingsledningsgrupp för hälsa, omsorg, skola och fritid tillsammans med andra förvaltningar där frågor om exempelvis social oro och trygghet diskuteras. Återrapportering till förvaltningsdirektör sker.

Förvaltningen har även en egen styrgrupp för trygghet och social hållbarhet som sammankallas en gång per månad. I styrgruppen deltar förvaltningsdirektör, biträdande förvaltningsdirektör, samt avdelningschefer för fritid och bibliotek/kulturhus.

Om en allvarlig störning i kultur- och fritidsverksamheten inträffar rapporterar cheferna detta omgående till förvaltningsdirektören som rapporterar vidare till ordförande. Ordförande avgör sedan i vilka fall nämnden bör informeras.

För att utveckla den finansiella kontrollen har kommunen beslutat att ekonomiskt utfall ska redovisas vid varje nämndsammanträde, vilket har skett sedan 2019. Det har gett nämnden större insyn i det ekonomiska läget med ökad möjlighet att styra inom budgetramen.

Organisation och ansvar för arbetet med intern kontroll

Nämnden involveras i arbetet genom att kulturnämndens arbetsutskott varje år genomför en riskanalys med utgångspunkt i de samlade riskerna som kulturförvaltningen har identifierat i sin riskanalys. Kulturnämnden fattar sedan beslut om verksamhetsplan och budget samt internkontrollplan för kommande år och analys enligt reglemente för innevarande år.

Nämnden beslutar om vissa typer av externa stöd, andra beslutas av förvaltningens tjänstepersoner på delegation från nämnden. Delegationsbesluten återrapporteras till nämnden.

Kulturförvaltningen är organiserad i fem avdelningar (Kulturförvaltningens stab, Bibliotek Uppsala, Fritid Uppsala, Konst och kulturarv Uppsala samt Uppsala kulturskola). Processansvarig för arbetet med nämndens interna kontroll och styrning inom förvaltningen är verksamhetscontroller med stöd av ekonomicontroller från den kommungemensamma ekonomistaben. Alla avdelningschefer inom förvaltningen medverkar i arbetet genom att delta i omvärlds- och riskanalyserna. Cheferna ansvarar sedan för att aktiviteter i verksamhetsplanen blir genomförda och genomför kontrollåtgärder i internkontrollplanen.

Utveckling av intern kontroll

En extern utvärderingskonsult har upphandlats som under året har genomfört en genomlysning av bidragsprocessen inom kulturnämnden. Genomlysningen syftade till att kartlägga vilka bidrag och stöd som går att söka, hur processen för ansökan och bidragsgivning ser ut samt vilka styrdokument som finns fastställda. Inom ramen för uppdraget berördes även frågor om mutor och jäv liksom intern kontroll. Resultatet sammanställdes i en rapport per 2 juni 2021 med förslag på förbättrings- och utvecklingsområden kopplade till bidragsgivningen inom förvaltningen. Arbetet med att omhänderta och åtgärda resultatet av rapporten har påbörjats av kulturförvaltningen och fortsätter under 2022.

Förvaltningen deltar i det kommungemensamma projektet *Styrning och hantering av föreningsbidrag och bokning* där styrdokument för samverkan och bidragsgivning till föreningar och kulturaktörer har tagits fram. Dessa är beslutade av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige och reglerar på en övergripande nivå hur bidrag ska följas upp. Det kommungemensamma arbetet kring styrning och handläggning av bidrag kommer att fortsätta under 2022 för att ta fram gemensamma rutiner för uppföljning och hur nämnden bör agera om en aktör missköter sig.

Förvaltningen påbörjade 2019 en översyn av kulturstöden. Arbetet inleddes med att dialogsamtal fördes med olika kulturaktörer i Uppsala kommun och under våren 2020 presenterade förvaltningen ett förslag till förändrade bidragsformer för nämnden. Förslaget har sedan sänts på remiss till kulturaktörer för att få in synpunkter. Ny riktlinje för nämndens bidrag till fria kulturlivet tas av nämnden i november 2021 och kommer börja tillämpas för 2023-års ansökningar.

Hur uppföljningen av stöden redovisas till nämnd varierar. Nämnden ser ett behov av att utveckla hur stöden kommuniceras till allmänheten samt hur och när utfallet av stöden återrapporteras tillbaka till nämnden.

Kulturnämnden har under året beslutat om en ny informationshanteringsplan som redovisar nämndens allmänna handlingar och innehåller beslut om vad som ska gallras och bevaras samt information om var handlingar förvaras och på vilket sätt de ska hanteras. Under våren 2022 kommer en plan för årlig revidering och utbildning tas fram som riktar sig till de roller inom förvaltningen som hanterar allmänna handlingar för att säkerställa att informationshanteringsplanen efterföljs.

Kulturförvaltningen har under året arbetat vidare med att ta fram en ledningsplan inför och vid allvarlig störning. Den förvaltningsövergripande planen kommer beslutas i december 2021. Under 2022 kommer varje avdelning ta fram egna avdelnings- och händelsespecifika planer.

Under året har nya rutiner för dokumentation och uppföljning av nämndbeslut tagits fram för att minska risken för att politiska beslut inte blir genomförda. Rutinen går ut på att nämndsekreterare ansvarar för att dokumentera nämndbeslut och att prioritering sker tillsammans med nämndordförande på ordförandeberedningar. Uppdragen tas sedan upp till diskussion förvaltningens ledningsgrupp för att utse ansvarig inom förvaltningen. Uppföljning sker sedan på kommande ordförandeberedningar.

Under året har arbetet med att samla nämndens och förvaltningens styrdokument på förvaltningens intranät färdigställts och marknadsförts för att förenkla för chefer och medarbetare.

Nämndsekreteraren har under hösten hållit ett antal utbildningstillfällen som handlar om nämndprocessen och hur ärenden anmäls till nämnd i ärendehanteringssystemet. Utbildningarna har riktat sig till chefer och medarbetare.

Stickprovskontroller gjordes under året för att kontrollera att förvaltningen följer nämndens delegationsordning och förvaltningens arbetsordning så att beslut som fattas på delegation anmäls till nämnden. Resultatet visade att majoriteten av besluten är korrekt hanterade.

Under året har fortsatta dialoger kring de kommunövergripande fasta kostnaderna genomförts i kommunledningsforum. Arbetet har lett till att de fasta kostnaderna redan var kända när budgetarbetet inför kommande år startade upp under hösten.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Kontroller av system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd/bolagsstyrelsen.

Tabell 1. Begrepp som används i internkontrollplanen.

Risker och kontrollmoment

Nämnden uppdrar åt förvaltningen att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner	<i>Kommungemensam riskbeskrivning:</i> Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontroll av att: <ul style="list-style-type: none"> • informationshanteringsplanen är implementerad, medarbetare och chefer har fått en utbildning och en plan för en årlig revidering är framtagen. • artikel 30-registret över personuppgiftsbehandlingar är framtaget per avdelning. 	Senast i samband med årsuppföljning 2022.
	<i>Kommungemensam riskbeskrivning:</i> Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontroll av att avdelnings- och händelsespecifika krisledningsplaner har tagits fram	Senast i samband med årsuppföljning 2022.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	Olycka (brand, översvämning etc) eller attentat i KTN finansierad verksamhet eller anläggning. Risk för att verksamheten inte kan hålla öppet eller öppet endast i begränsad omfattning.			
	Uppdrag till kulturförvaltningen från kommunfullmäktige och nämnd är ibland i asymmetri med tillgängliga resurser. Styrträngsel och obalans mellan mängden uppdrag å ena sidan och budget och personal å andra sidan kan leda till att politiska beslut inte blir genomförda och/eller ohälsa hos medarbetare. Politikens ambitioner möts inte upp av förvaltningen med tydliga konsekvensanalyser av ekonomiska förutsättningar och personella resurser.	Säkerställa efterlevnad av den nya rutinen för dokumentation och uppföljning av nämndbeslut.	Stickprovskontroller	Senast i samband med årsuppföljning 2022.
	Ökad polarisering, våld, kriminalitet och social oro i samhället kan leda till att kulturnämndens verksamhet blir	Säkerställa att fortsatta regelbundna avstämningar mellan avdelningschefer och	Frågeställningar till avdelningschefer	Senast i samband med

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	negativt påverkad i termer av öppethållande, arbetsmiljö, verksamhetens tillgänglighet och trygghet. Kommunens utbud av kultur- och fritidsverksamhet blir begränsat och detta försvårar uppdraget att nå så många medborgare som möjligt och kan leda till behov av ökad personal och kompetensutveckling för att kunna möta denna grupp av medborgare.	förvaltningsdirektör om utvecklingen inom området för att kunna vidta åtgärder äger rum.		årsuppföljning 2022.
	Minskad psykisk hälsa bland barn, unga och äldre kan leda till behov av ökad personal och kompetensutveckling för att kunna möta denna grupp av medborgare.	Säkerställa att fortsatta regelbundna avstämningar mellan avdelningschefer och förvaltningsdirektör om utvecklingen inom området för att kunna vidta åtgärder äger rum.	Frågeställningar till avdelningschefer	Senast i samband med årsuppföljning 2022.
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	Svårigheter i handlägningsrutiner, brister i utbildning av användning av systemet, leder till att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd vilket medför att nämnden inte får kännedom om beslut som har	Säkerställa att delegater inom kulturförvaltningen vet vilka ärenden som ska anmälas till nämnd och hur.	Kontroll av att chefer och delegater har fått en utbildning i hur nämndens delegations- och arbetsordning och förvaltningens arbetsordning ska användas.	Senast i samband med årsuppföljning 2022.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	fattats och att perioden för överklagan förlängs.			
Finansiell kontroll	Fasta kostnaderna (t ex OH-kostnader och lokalkostnader) fortsätter öka men KTN får inte information i tid för att kunna anpassa verksamheten i tid till lägre budget för rörelsekostnader. Mindre andel av kommunbidraget kan användas till verksamhet. Risk för ogenomtänkta prioriteringar när anpassning sker under tidspress.	Säkerställa att dialog kontinuerligt genomförs i kommunledningsforum.	Frågeställningar till förvaltningsdirektör.	Senast i samband med årsuppföljning 2022.
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Bidrag ges till organisationer som inte använder tilldelat stöd för avsett ändamål, eller att en anställd begår brott i tjänsten eller är jävig i beslut. Förtroendevalda kan också riskera jäv i beslutsprocesser. Riskerar leda till olaglig/olämplig hantering av skattemedel samt förtroendeskada för kommunen.	Säkerställa att resultatet i den rapport som den externa utvärderingskonsulten har tagit fram har tagits omhand och att förvaltningen har genomfört de förbättrings- och utvecklingsområden som föreslagits i rapporten.	Kontroll av att en handlingsplan för att åtgärda identifierade brister och förbättringsmöjligheter har tagits fram. Kontroll av att föreslagna åtgärder i ovan nämnda handlingsplan genomförs enligt tidplan.	Senast i samband med årsuppföljning 2022.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	Otillbörliga påtryckningar kan leda till att kulturnämndens verksamhet utsätts för påverkansförsök och styrning från antidemokratiska krafter, vilket kan leda till negativa konsekvenser för Uppsalas invånare i form av begränsningar av den konstnärliga friheten.	Undersökning av förekomsten av otillbörlig påverkan bland tjänstepersoner och politiker.	Anonym enkätundersökning.	Senast i samband med årsuppföljning 2022.

Tabell 2. Risker och kontrollmoment.